

Referenshantering vid Institutionen för Hälsovetenskap Luleå tekniska universitet

Inledning

En bibliografisk referens hänvisar till ett dokument som du använt i din framställning. Läsaren av din text ska alltid kunna veta vem som ansvarar för de forskningsresultat, slutsatser, tolkningar eller uppfattningar som du presenterar och läsaren ska också utifrån din referenslista kunna beställa fram de källor du hänvisar till. Alla källor du hänvisar till i texten och som är tillgängliga för dina läsare ska tas med i referenslistan. Det omvända gäller också, i referenslistan ska du inte ta upp andra verk än de du verkligen själv har läst och använt. Alla källhänvisningar i din löpande text måste motsvaras av källor med samma huvudord och årtal i referenslistan.

Helst ska du använda dig av primärkällan, dvs. den ursprungliga källan och sträva efter att undvika sekundär- /andrahandskällor. Om primärkällan är svår att få tag i kan sekundärkällor accepteras i begränsad utsträckning. Det viktiga är *vad* man redovisar i referensen och att man är noggrann och konsekvent.

Det finns utarbetat ett stort antal format för att skriva referenser. De olika sätten man skriver dem på, kallas stilar. De allra flesta institutioner inom LTU rekommenderar citeringar i löpande text i stället för fotnoter och skriver referenser enligt APA-stil (=American Psychology Association).

På Hälsovetenskap rekommenderar vi att man i görligaste mån följer det system som förordas av Jarl Backman i boken Rapportering och uppsatser, och det formatet kan man säga är en modifierad APA-stil.

Några praktiska tips

När du hittat ett material som du vill använda ska du anteckna de uppgifter som behövs vid utformningen av referensen eller kopiera bokens titelblad.

Skriv gärna in alla uppgifter i en speciell fil i ditt ordbehandlingsprogram, så är det lätt att flytta om efterhand.

Om du har hittat referenser via databassökning, spara utskriften som underlag.

För bokreferens hämtar du uppgifterna du behöver till referensen från bokens titelblad (inte rygg eller omslag). Skriv alltid av författaruppgifterna i den ordning de står på titelsidan, du ska således inte sortera dessa uppgifter alfabetiskt inom själva referensen.

Observera att det är förlagsorten och förlagets namn som ska finnas med i referensen och inte tryckeriets namn och tryckort. Du kan få god hjälp med uppgifter om förlagsort, förlag med mera via Libris- databasen <http://libris.kb.se/> när du hittat ett dokument här finns en knapp som heter "skapa referens" där kan man se hur referensen ser ut i olika stilar dock ej APA-stilen.

Exempel på olika typer av referenser, i princip en sammanfattning av Jarl Backmans exempel.

Tidskriftsartikel : en författare

Efternamn, N. N. (Årtal). Artikelhuvudtitel: Undertitel. *Tidskriftsnamn, volym, (nummer),* sidor x-xx.

Artikel i tidskrift som har löpande paginering

♠Tamm, M. (1999). What does a home mean and when does it cease to be a home?: Home as a setting for rehabilitation and care. *Disability and Rehabilitation, 2*, 49-55.

Artikel i tidskrift med nummervis paginering

♠Garmy, P. (2007). Spädbarnsmassage: En litteraturöversikt. *Vård i Norden, 27, (2)*, 30-34.

Artikel : 2 eller fler författare (samtliga författare skall anges)

Efternamn, N. N., Efternamn, N. N., & Efternamn, N. N. (Utgivningsår). Artikelhuvudtitel: Undertitel. *Tidskriftsnamn, volym, (nummer),* x-xx.

♠Lindberg, B., Axelsson, K., & Öhrling, K. (2007). The birth of a premature infant: Experiences from the fathers' perspective. *Journal of Neonatal Nursing, 13*, 142-149.

Tidskriftsartikel under tryckning

♠Isaksson, G., Josephsson, S., Lexell, J., & Skär, L. (In press). Men's experiences of giving and taking social support after their wife's spinal cord injury. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*.

Fackpress

♠Nyberg, L. (2006). Fysisk träning förbättrar balans och muskelstyrka hos äldre. *Fysioterapi, nr 2*, 40-43.

Tidningsartikel, signerad

Efternamn, N. N. (År, datum). Artikelhuvudtitel: Undertitel. *Dagstidning, s. XX.*

♠Hansson, J. (2008, 26 september). Omsorgspersonal reste utomlands. *Norrbottnens-Kuriren, s. 31.*

Tidningsartikel, ingen författare

♠Köerna kan kortas. (2008, 6 september). *Norrbottnens-Kuriren, s. 2.*

Bok : en författare

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel.* Förlagsort: Förlag.

♠Tamm, M. (2003). *Barn och rädsla*. Lund: Studentlitteratur.

Bok : flera författare

Efternamn, N. N., Efternamn, N. N., Efternamn, N. N., Efternamn, N. N, Efternamn, N. N., Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel.* Förlagsort: Förlag.

♠Sävenstedt, S., Zingmark, K., & Sävenstedt, G. (2007). *E-hälsa i vård och omsorg av äldre. Teknik, etik och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Bok : reviderad, ny upplaga

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel (x:a uppl).* Förlagsort: Förlag.

♠Backman, J. (2008). *Rapporter och uppsatser (2 uppl.)*. Lund: Studentlitteratur.

♠Shumway-Cook, A., & Wollacott, M. (2007). *Motor control. Translating research into clinical practice (3rd ed)*. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins.

Bok: antologi samlingsverk med redaktör

Efternamn, N. N., & Efternamn, N. N. (Red.). (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel.* Förlagsort: Förlag.

♠Jakobsson, U. (Red.). (2007). *Långvarig smärta*. Lund: Studentlitteratur.

♠Edmans, J., Champion, A., Hill, L., Ridley, M., Skelly, F., Jackson, T., & Neale, M. (Eds.). (2001). *Occupational therapy and stroke*. London: Whurr.

Kapitel i antologi med redaktör

Kapitelförfattarefternamn, N. N. (Utgivningsår). Kapitelhuvudtitel. Kapitelundertitel. I Initial. Redaktörsefternamn (Red.), *Antologins huvudtitel. Undertitel (ss. x-xx)*. Förlagsort: Förlag.

♠Söderberg, S. (2007). Att leva med fibromyalgi. Kvinnors berättelse när livet inte längre kan tas för givet. I U. Jakobsson (Red.), *Långvarig smärta (s. 157-165)*. Lund: Studentlitteratur.

♠Halldórsdóttir, S. (2000). The Vancouver school of doing phenomenology. In B. Fridlund & C. Hildingh (Eds.). *Qualitative research methods in the service of health (s. 47-81)*. Lund: Studentlitteratur.

Bok i serie

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel.* (Serie, Nummer i serien). Förlagsort: Förlag.

♠ Orsholm, I. (2002). *Mellan hem och institution. Flexibel avlösning för anhöriga till demenssjuka.* (Sköndalinstitutets arbetsrapportserie, 26). Stockholm: Sköndalsinstitutet.

♠ Tøssebro, J., & Kittelsaa, A. (Eds.). (2004). *Exploring the living conditions of disabled people.* (Social Research on Disability). Lund: Studentlitteratur.

Encyklopedi, lexikon, ordbok

Huvudtitel. Undertitel (Upplageuppgift). (Utgivningsår). Förlagsort: Förlag.

♠ *Nationalencyklopedin.* (1996). Höganäs: Bra böcker.

♠ *Collins dictionary and thesaurus express.* (2005). London: Collins.

Bok, Översättning

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). Huvudtitel. Undertitel (Översättarinitial. Översättarefternamn, övers.). Förlagsort: Förlag. (Originalarbete publicerat XXXX).

♠ Merriam, S.B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod* (B. Nilsson, övers.). Lund: Studentlitteratur. (Originalarbete publicerat 1988).

♠ Luria, A.R. (1969). *The mind of a mnemonist* (L. Solotaroff, Trans.). New York: Avon Books. (Original work published 1965).

Bok utgiven av myndighet, organisation eller motsvarande

SOU Utgivningsår:Nummer. *Utredningshuvudtitel: Undertitel.* Förlagsort: Förlag.

♠ *SOU 2008:11. Frihet för studenter: om hur kår- och nationsobligatoriet kan avskaffas: betänkande av Obligatorieutredningen.* Stockholm: Fritze.

Alternativt

♠ *Frihet för studenter: om hur kår- och nationsobligatoriet kan avskaffas: betänkande av Obligatorieutredningen.* SOU 2008:11. Stockholm: Fritze.

Proposition

♠ *Regeringens proposition 1999/2000:79. Från patient till medborgare: en nationell handlingsplan för handikappolitiken.* Stockholm: Socialdepartementet.

Organisation

Institutionsnamn. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel. Förlagsort: förlag.*

♣ *Förbundet Sveriges arbetsterapeuter.* (2005). *Arbetsterapi inom psykiatri.* Nacka: Författaren.

Avhandling

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel.* Doktorsavhandling, Universitet, år.

♣ Lindberg-Sand, Å. (1996). *Spindeln i klistret. Den kliniska praktikens betydelse för utveckling av yrkeskompetens som sjuksköterska, en etnografisk-fenomenografisk studie.* (avhandling för doktorsexamen, Lunds universitet, 1996).

Rapport utgiven av forskningsbedrivande institution, organisation

Efternamn, N. N. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel* (Serienamn, nr. XX). Förlagsort: Förlag.

♣ Magnusson, B. & Berg, E. (2007). *Stängningen av Svartlå skola. En konsekvensanalys ur samhällsperspektiv* (Forskningsrapport / Luleå tekniska universitet, 2007:16). Luleå: Luleå tekniska universitet.

Rapport, ERIC-registrerad

♣ Backman, J. (1978). *Semantic variability and word comprehension* (Educational Reports Umeå, No. 17). Umeå (Sweden): Umeå University, Department of Education. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 180 193).

Rapport utgiven av myndighet, organisation eller motsvarande

Institutionsnamn. (Utgivningsår). *Huvudtitel. Undertitel. Förlagsorg: Förlag.*

♣ Socialstyrelsen. (2008). *Arytmier. Vetenskapligt underlag för Nationella riktlinjer för hjärtsjukvård.* Stockholm: Socialstyrelsen.

Begränsad cirkulation

♣ Henrysson, S. (1979). *Några drag i Nordkalottens historia. En lekmannaskiss.* (Umeå universitet, Pedagogiska institutionen 901 87 Umeå).

Opublicerat manuskript, institutionstillhörighet eller motsvarande

♠ van Dijk, T.A. (1981). *Textual structures of news in the press*. Unpublished manuscript. University of Amsterdam, Department of General Literary Studies.

Opublicerat manuskript presenterat vid konferens

♠ Söderberg, S., & Skär, L. (2007). *Bemötande inom hälso- och sjukvård*. Vårdstämman 2007, Stockholm.

Opublicerat manuskript, personligt

♠ Knutsson, S. (1997). *Språk och läsning*. Opublicerat manuskript.

Bokrecension

♠ Abrahamsson, L. (2001). [Recension av boken *Det mangranna sällskapet. Om konstruktion av kön i företag*]. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 22, (1), 108-111.

Konferenshandlingar ("Proceedings")

♠ Lehnert, W.G., Black, J.B., & Reiser, B.J. (1981). Summarizing narratives. In *Proceedings of the Seventh International Joint Conference on Artificial Intelligence* (pp. 184-189). Vancouver, BC.

Opublicerat symposiebidrag

♠ Backman, J. (1995). *Learning and instruction with a new approach*. Paper presented at the International Conference on Human Resource Development in a Time of Global Change, Umeå, Sweden.

Specialarbeten, uppsatser, rapporter, fältarbeten etc. i utbildning

♠ Andersson, L., & Berggård, N. (2001). *Etiska problem arbetsterapeuter möter vid rehabilitering av patienter med stroke*. (Examensarbete). Luleå tekniska universitet, Institutionen för hälsovetenskap, 971 87 Luleå.

Exempel på sådant som EJ finns med i Backman men som tas upp i t ex APA

Författning

Författningsförkortning Årtal:Nr. Titel. Utgivningsort: Utgivare.

- ♠ SFS 1982:763. *Hälso- och sjukvårdslagen*. Stockholm: Riksdagen.
- ♠ SOSFS 1993:17. *Socialstyrelsens allmänna råd om omvårdnad inom hälso- och sjukvården*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Signerad artikel i uppslagsbok/ordbok

Artikelförfattare, N. N. (Utgivningsår). Artikeltitle. I *Uppslagsverkstitel* (Band X, s. xx-xxx. Förlagsort. Förlag.

- ♠ Hermerén, G., & Holte, R. (1991). Etik. I *Nationalencyklopedien* (Band 5, s. 627-629). Höganäs: Bra Böcker.

Broschyr

Organisationsnamn. (Utgivningsår). Titel. Undertitel [Broschyr]. Förlagsort: Förlag.

- ♠ Riksförening Att åldras är att växa. (1990). *Det goda livet. Livskvalitet på äldre dar* [Broschyr]. Stockholm: Riksför.

Referenser till elektronisk information

Elektronisk bok

- ♠ MacKinlay, E. (2006). *Spiritual growth and care in the fourth age of life*. Available from <http://site.ebrary.com/lib/lulea/Doc?id=10141170>
- ♠ Wittgstein, L. (2004). *Tractatus Logico-Philosophicus*. Tillgänglig <http://www.gutenberg.org/etext/5740> Originalarbete publicerat 1922.

Kapitel i elektronisk bok

- ♠ Mitchell, H.W. (1913). Alcoholism and the alcoholic psychoses. In W.A. White & S.E. Jelliffe (Eds.), *The modern treatment of nervous and mental diseases* (Vol. 1, pp. 287-330). Retrieved from PsycBooks.

Encyclopedier, uppslagsverk

♠ Skärmsläckare (n.d.) I *Nationalencyklopedin*. Hämtad november, 11, 2008 från <http://www.ne.se/sok/sk%C3%A4rmsl%C3%A4ckare>

Avhandling hämtad från databas

♠ Sävenstedt, S. (2004). *Telecare of frail elderly. Reflections and experiences among health personnel and family members*. Hämtad från <http://www.diva-portal.org/umu/abstract.xsql?dbid=339>

Avhandling hämtad från utgivande institution

♠ Näslund, A. (2007). *Dynamic ankle-foot orthoses in children with spastic diplegia. Interview and experimental studies*. Avhandling för doktorsexamen. Luleå tekniska universitet, Institutionen för hälsovetenskap, 2007). Hämtad från <http://epubl.ltu.se/1402-1544/2007/11/index.html>

Bibliografi

♠ Bernard, N., Holliday, B.G., Crump, S.L., & Sanchez, N. (1998). *Annotated bibliography of psychology and racism*. Retrieved from American Psychological Association Office of Ethnic Minority Affairs. Web site: <http://www.apa.org/pi/oema/racebib.html>

Tidskriftsartikel DOI

♠ Lindberg, B., Axelsson, K., & Öhrling, K. (2008). Adjusting to being a father to an infant born prematurely: Experiences from Swedish fathers. /Electronic version/. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 22(1), 79-85. doi 10.1111/j.1471-6712.2007.00563.x

Elektronisk artikel

♠ Ellis, M. (1997, July). Changing the face of traditional education: A framework for adapting a large, residential course to the web. *E-learning and education*, 3. Retrieved October 20, 2007 from <http://eleed.campussource.de/archive/3/1081/>

Tidningar

♠ *Norrbottens-Kuriren* (2008, november 17). Svenskarna nöjda med tandvården. Hämtad november 20, 2008, från <http://www.kuriren.nu/nyheter/senastenytt/artikel.aspx?articleid=4360681>

♠ Anttila, K. (2008, november 20) Prata mer om mat och mindre om medicin. *Norrländska Socialdemokraten*. Hämtad november 20, 2008, från <http://www.nsd.se/nyheter/artikel.aspx?ArticleId=4185834>

Fackpress

♠ Jonsson, A. (2006, oktober 06) Lurviga vårdare hjälper där människor går bet. (Elektronisk version). *Vårdfacket*. http://www.vardfacket.nu/VFTemplates/Article_9036.aspx

Exempel på sådant som EJ finns med i Backman men som tas upp i t ex APA

Webbdokument

♠ Norrbottens läns landsting (2004). *Råd om egenvård*. Hämtad november 6 2008 från <http://www.nll.se/twosection.aspx?id=10203>

Författning

♠ *SFS 1982:763*. Hälso- och sjukvårdslagen. Stockholm: Socialdepartementet. Hämtad juni 4 2007 från <http://rixlex.riksdagen.se>

♠ *SOSFS 2000:1*. Socialstyrelsens förfrifter och allmänna råd om läkemedelshandtering i hälso- och sjukvården. Stockholm: Socialstyrelsen. Hämtad april 4 2008 från http://www.sos.se/sosfs/2000_1/2000_1.htm

Anders Brännström
Lotta Frank

Luleå 2009-01-14